

panorama

inforegio

37

2011. gada pavasaris

ES Stratēģija Donavas reģionam -

vienoti risinājumi kopīgām problēmām

REDAKTORA SLEJA

3

PĀRSKATS

ES Stratēģija plaukstošam Donavas reģionam

4-7

8-11

INTERVIJAS

János Martonyi, Johannes Hahn, Hans-Peter Hasenbichler, Philip Weller

12-17

EIROPAS VALSTĪS

Projekti stratēģijas iemiestošanai dzīvē

18-19

STRATĒGIJAS DARBĪBAS PRINCIPI

20-21

KOPĪGS PAMATS

Kopīgs darbs Donavas reģiona labā

22-23

REGIO TEMATI

Baltijas jūras reģiona pieredze — kā to likt lietā Donavas reģionā

24-25

KAS NOTIEK MŪSU PROJEKTOSKonkurētspējīgi veselības aprūpes pakalpojumi -
Kas notiek projektā Longlife

26

SADARBĪBAS TĪKLU VEIDOŠANA

RegioNetwork 2020 — augoša tiešsaistes kopiena

27-28

REĢIONS ĪSUMĀ — FAKTI UN SKAITĻI

29

ES STRATĒGIJA DONAVAS REĢIONAM: TERITORIĀLĀ DARBĪBAS JOMA

30

MĒS JŪS UZKLAUSĀM UN DARBA KĀRTĪBA

Fotogrāfijas (lapas):

Vāks: © EK

3., 5., 6., 9., 10., 13., 20., 21., 22., 23. lpp.: © EK

4., 5., 6., 7. lpp.: © iStockphoto

8. lpp.: © Ungārijas Ārlietu ministrija

12. lpp.: © 4Biomass

12., 13., 14., 15., 16., 17. lpp.: © Rumānijas Reģionālās attīstības un mājokļu ministrija

14., 15. lpp.: © ICDPR

16. lpp.: © SEEERA.NET

11., 17. lpp.: © via donau

22., 23. lpp.: © Carmen Polo Sanz

23. lpp.: © Margarita Grantcharska

24. lpp.: © Caithness General Hospital

25. lpp.: © Longlife

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra bulgāru, čehu, vācu, angļu, franču, ungāru, rumāņu, slovāku, slovēņu, bosniešu, horvātu, moldāvu, serbu un ukraiņu valodā. Šajā publikācijā paustie viedokļi ir tās autoru viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Komisijas nostāju.

ES Stratēģija Donavas reģionam — vienota atbilde problēmām, kas skar piekto daļu ES teritorijas un vairāk nekā 100 miljonus iedzīvotāju — sakņojas pieredzē un paraugpraksē, kas gūta, īstenojot ES Stratēģiju Baltijas jūras reģionam.

Nekādu jaunu ES fondu, jaunu ES tiesību aktu vai jaunu ES struktūru: tā vietā galvenā uzmanība veltīta ciešākai sinerģijai starp visu līmeņu pārvaldes iestādēm, lai maksimāli palielinātu pasākumu un piešķirto līdzekļu rezultativitāti.

Donavas reģionam ir vajadzīgi rezultāti. Galvenie mērķi ir sagrupēti četros pīlāros; tos sasniegs, realizējot vairāk nekā 200 projektus, kam katram ir vadītājs un termiņš.

Nesenā ES paplašināšanās reģionam ir pavērusi jaunas iespējas.

Piemēram, viena no reģiona stiprajām pusēm ir inovācija un novatoriski pētījumi: stratēģija sekmē zināšanu apmaiņu un sakaru veidošanu, lai stiprinātu izaugsmi. Lai reģions atplauktu, ir vajadzīga moderna infrastruktūra un sakari.

Ja runājam par vidi, Donavas reģionā atrodamas dažas no Eiropas retākajām sugām un pastāv liela bioloģiskā daudzveidība, taču upes baseinu apdraud piesārņojums, kura cēlonis ir, piemēram, vecmodīga enerģijas ražošana un notekūdeņu novadīšana. Arī plūdi un ūdens trūkums apdraud gan trauslās ekosistēmas, gan reģiona iedzīvotājus.

Stratēģija ir pamats ilgtspējīgai sadarbībai, lai risinātu gan šīs, gan citas problēmas. Tomēr tās panākumi atkarīgi no tā, vai reģiona iedzīvotāji paši ķersies pie darba, lai īstenotu stratēģijā iezīmētos pasākumus un veidotu pārticīgu un drošu nākotni sev un nākamajām paaudzēm.

Šajā Panorama izdevumā sīkāk apskatīsim, kādu projektu īstenošanu sekmē stratēģija, un aptaujāsim speciālistus, kā reģions izskatīsies 2020. gadā un kā, viņuprāt, stratēģija noteiks šī redzējuma piepildīšanos. Panorama sniegts pārskats par to, kādi nozīmīgi uzdevumi veicami dažādām struktūrām un kā savstarpējs atbalsts palīdz gūt panākumus.

Dirk Ahner

Ģenerāldirektors, Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts

ES STRATĒGIJA PLAUKSTOŠAM DONAVAS REĢIONAM

Donava ir Eiropas otrā lielākā upe (tās garums ir aptuveni 2850 km) un stiepjas no Švarcvaldes līdz pat Melnajai jūrai. Upe plūst cauri 10 valstīm, un vēl četras valstis atrodas Donavas baseinā. Reģionā ir gan hidroelektrostacijas, gan Eiropas transporta koridors, gan dažas no Eiropas retākajām sugām — īsi sakot, tajā saduras pretrunīgas intereses, turklāt arī politiskās pārmaiņas reģionā ietekmējušas to, kā tiek risinātas problēmas.

Balstoties uz pieredzi, kas gūta īstenojot Eiropas Stratēģiju Baltijas jūras reģionam, kad pirmo reizi izmantoja makroreģionālo pieeju, ES Stratēģija Donavas reģionam dos iespēju saliedēt tā ieinteresēto aprindu pūliņus, lai 115 miljoni iedzīvotāju varētu dzīvot reģionā, kurā valda drošība, labklājība un taisnīgums.

STRATĒGIJA ĪSTAJĀ LAIKĀ UN VIETĀ

Donavas reģions aptver piekto daļu ES teritorijas, un tā labklājība ir nesaraujami saistīta ar visas Savienības labklājību. Daudzas reģiona problēmas robežas nepazīst: plūdi, savienojumi transporta un enerģētikas nozarē, vides aizsardzība un draudi drošībai — šo uzdevumu risināšanai vajadzīga vienota pieeja.

Jārisina arī problēmas, ko reģionam mantojumā atstājis laiks pirms lielajiem pavērsieniem 20. gs. 90.gados, kā ekonomiskā nevienlīdzība un nepietiekami ieguldījumi infrastruktūrā. Reģiona politisko un ģeogrāfisko īpatnību dēļ to sevišķi ietekmē migrācija, klimata pārmaiņas un draudi drošībai. Īpaši spiedīgi ir vides jautājumi, jo apdraudēta ir gan bioloģiskā daudzveidība, gan kultūras mantojums.

LĒMĒJI UN LĒMUMI

Reģiona dalībvalstis aicināja Komisiju izstrādāt pamatu, lai rastu derīgus risinājumus svarīgākajām problēmām.

Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta vadībā notika plašas apspriedes, kuru laikā atklājās dažādas problēmas un dzima visādas idejas. Līdztekus apspriedēm notika arī sabiedriskā apspriešana tiešsaistē, lai panāktu, ka izvēlēta pieeja ir pārredzama un ka tajā ņemtas vērā reģiona iedzīvotāju izvirzītās un par labām atzītās prioritātes un risinājumi.

Šajās diskusijās izkristalizējās četras prioritātes, ko sauc arī par „pīlāriem”: nodrošināt sakarus Donavas reģionā; aizsargāt Donavas reģiona vidi; nodrošināt Donavas reģiona labklājību; nostiprināt Donavas reģionu.

Stratēģija ir saskanīga un strukturēta sistēma, jauns reģiona partneru sadarbības veids, kurā galvenā uzmanība pievērsta esošo finanšu instrumentu un politikas koordinēšanai, nevis jaunu instrumentu, jaunas politikas, jaunu institūciju un jaunas birokrātijas radīšanai.

No vārdiem pie darbiem

Katrs pīlārs aptver vairākas prioritārās jomas, kurās apzināti detalizēti pasākumi un projekti, lai vārdus pārvērstu taustāmos rezultātos. Prioritāro jomu koordinatori (eksperti no nozaru ministrijām un aģentūrām) gādās par pasākumu realizāciju; ar viņu starpniecību arīdzan ziņos par paveikto un vērtēs izdarīto.

Apzinot pasākumus un projektus, ņemti vērā šādi apsvērumi:

- tie atbilst apzinātajām prioritātēm un ir iemantojuši nepārprotamu atbalstu;
- to ietekme aptver visu makroreģionu (vai ievērojamu tā daļu);
- tie ir reāli īstenojami;
- tie ir saskanīgi un papildina cits citu.

Stratēģijas pamatā ir integrēta pieeja, un pasākumiem jābūt sabalansētiem, lai panāktu visilgstspējīgākos risinājumus.

Sakari Donavas reģionā — transports, enerģētika, kultūra un tūrisms

Šis pīlārs aptver trīs prioritārās jomas:

- uzlabot mobilitāti un multimodalitāti (autoceļu, dzelzceļa un gaisa satiksmes savienojumi, kā arī iekšzemes ūdensceļi);
- veicināt ilgtspējīgāku enerģētiku (energoinfrastruktūra, tirgi un tīrā enerģija);
- veicināt kultūru un tūrisma, cilvēku savstarpējos kontaktus.

Šos mērķus iespējams sasniegt, ja tiek pilnveidota koordinācija infrastruktūras jomā un transporta un energosistēmu jomā, notiek paraugprakses apmaiņa tīrās enerģijas nozarē un tiek popularizēta kultūra un tūrisms Donavas reģionā.

TRANSPORTS

Reinas-Mainas-Donavas kanāls savieno 11 valstis no Ziemeļjūras līdz Melnajai jūrai; šis ūdensceļš ir reģiona mugurkauls. Tomēr šajā nozīmīgajā maršrutā netiek izmantots viss iekšzemes kuģniecības potenciāls — pa Donavu pārvadātās kravas ir tikai 10-20% no apjoma, ko pārvadā pa Reinu. Jāsekmē arī multimodalitāte.

Mēs nesākam no nulles

Sadarbība reģionā jau ir aizsākusies, jo īpaši saskaņā ar ES kohēzijas politiku un Dienvidaustrumeiropas pārrobežu sadarbības programmu. No struktūrfondi vien 2008.–2013. gadā ir pieejami aptuveni **€100 miljardi**.

Ir pieejami arī citi finansējuma avoti gan no starptautiskām finanšu iestādēm, piemēram, Eiropas Investīciju bankas, gan no valstu, reģionālām un vietējām pārvaldes iestādēm.

Reģiona valstu robežas nesenā pagātnē ir ievērojami mainījušās. Tas ir viens no iemesliem, kālab nav pietiekami ieguldīts visu transporta veidu pārrobežu savienojumos un jo īpaši dzelzceļa un autoceļu savienojumos.

Saskaņā ar šo prioritātes jomu ir ierosināti vairāki projekti, kuru starpā var minēt šādus: vraku un citu lūžņu izvākšana no upes gultnes; ātrāki starppilsētu dzelzceļa savienojumi; ieguldījumi multimodālos pārvadājumos, lai veicinātu videi nekaitīgu mobilitāti.

ENERĢIJA

Enerģijas cenas reģionā ir augstas, jo daudz enerģijas importē, tās transportēšana ir dārga, bet tirgi — sadrumstaloti. 2009. gada janvārī piedzīvotā gāzes krīze vēlreiz atgādināja, ka energoapgāde nav droša un ka pašreizējās ražošanas metodes ir būtisks piesārņojuma avots. Tomēr reģionā netrūkst zinātnības par energoresursiem un atjaunojamo enerģiju; šī zinātnība ir jāpopularizē un jādara pieejama visiem.

Viens no pasākumiem ir izstrādāt un īstenot ziemeļ- dienvidu gāzes starpsavienojumu projektus un izveidot glabāšanas jaudas. Atjaunojamās enerģijas jomā nozīmīgs solis uz priekšu būs projekts 4Biomass un Donavas reģiona atjaunojamās enerģijas rīcības plāna sagatavošana.

Győr-Per lidosta, kuru lielākoties izmanto komerciālo charterreisu pasažieri, Ungārija

ES STRATĒGIJA PLAUKSTOŠAM DONAVAS REĢIONAM

KULTŪRA

Donavas reģionā netrūkt tūristu interesi piesaistošu un vēsturisku vietu. Jāīsteno tādi pasākumi, lai nodrošinātu tūrisma nozares konkurētspēju un ilgtermiņa, proti, jāmeklē sadarbības iespējas, kas reģionam nodrošinātu jaunu attīstību un ieguldījumus. Aktīvi un neatlaidīgi jāpopularizē arī reģiona unikālais dabas un kultūras mantojums.

Vides aizsardzība Donavas reģionā

Šis pilārs aptver trīs prioritārās jomas:

- atjaunot un saglabāt ūdens kvalitāti;
- pārvaldīt vides riskus;
- saglabāt bioloģisko daudzveidību, ainavas, kā arī gaisa un augsnes kvalitāti.

Šie mērķi nav skatāmi atrauti no citām politikas jomām. Piemēram, transporta infrastruktūra sekmē izaugsmi, taču, ja tā nav pareizi izplānota, tā var negatīvi ietekmēt bioloģisko daudzveidību un gaisa un ūdens kvalitāti.

ŪDENSSAIMNIECĪBA

Šī ir viena no reģiona lielākajām problēmām un skar ūdens kvalitāti un kvantitāti. Grūtākie uzdevumi ir samazināt piesārņojumu ar organiskām, barības elementus saturošām vai bīstamām vielām un likvidēt iekšzemes ūdensceļos esošos traucēkļus vai piemēroties tiem.

VIDES RISKI

Donavas baseinā atrodas ļoti daudzi objekti, kas rada dabas vai rūpniecisku risku; šādi riski apvienojumā ar klimata pārmaiņu izraisītām problēmām nozīmē, ka būtisks stratēģijas elements ir šo risku iespējamības analīze, gatavība tiem un ātras reaģēšanas mehānismi. 2010. gada toksisko dubļu katastrofa bija atgādinājums, cik svarīgi ir spēt efektīvi un ātri darboties kopā.

EKOSISTĒMA

Donavas reģions ir viena savstarpēji saistīta un savstarpēji atkarīga ekosistēma, kas nodrošina ļoti vērtīgus ar vidi saistītus pakalpojumus un preces (pārtika, šķiedraugi un saldūdens, ūdens daudzuma regulēšana teritorijā, augsnes aizsardzība).

Reģionā atrodas plašas neskartās dabas teritorijas, un tas pilda ekoloģiskās saiknes funkciju, no kuras atkarīgs labs vides stāvoklis visā Eiropā. Tomēr strauja rūpniecības attīstība, mežu izciršana un piesārņojums ir liels apdraudējums reģionam.

Ierosinātie pasākumi paredz: izveidot buferzonas upes krastos, lai aizkavētu barības elementus saturošu vielu nonākšanu ūdenī; izmantot jaunākās tehnoloģijas, lai attīrītu bīstamo atkritumu poligonus; pilnībā izmantot datus, kas iegūti projektā DANUBE FLOODRISK, atbalstīt mitrāju atjaunošanu, lai uzlabotu aizsardzību pret plūdiem, un izveidot aizsargājamo teritoriju tiklu DANUBEPARKS.

Ūdens attīrīšana Rumānijā

Labklājības nodrošināšana

Donavas reģionam raksturīga liela sociālekonomiskā nevienlīdzība, taču tajā pašā laikā starp reģiona valstīm pastāv arī cieši sakari. Labklājības nodrošināšana palīdzēs īstenot stratēģiju „Eiropa 2020”. Šis pilārs aptver vairāk nekā 50 konkrētu pasākumu un projektu, kuru mērķis ir trūkumus novērst,

- ar pētniecību, izglītību un informācijas tehnoloģijām veidojot zināšanu sabiedrību;
- atbalstot uzņēmumu konkurētspēju, tostarp kopu (klasteru) un tīklu attīstību;
- ieguldīt līdzekļus cilvēkos un prasmju paaugstināšanā.

PĒTNIECĪBA, IZGLĪTĪBA UN TEHNOLOĢIJAS KĀ KONKURĒTSPĒJAS PAMATS

Reģionā netrūkst tehnoloģiju līderu, bet tajā pašā laikā vērojama arī atpalcība, tāpēc sevišķi svarīgi ir dalīties zināšanās. Konkurētspēja atkarīga no tā, vai universitātes, pētniecības institūti un uzņēmumi spēj radīt jaunas idejas, zināšanas un tehnoloģijas un pārvērst tās komercializējamus produktos.

Mērķtiecīgs atbalsts pētniecības infrastruktūrai, ciešāku sakaru iedibināšana starp augstskolām, uzņēmumiem un politikas veidotājiem, prasmīgāka informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana — visiem šiem faktoriem ir izšķirīga nozīme reģiona izaugsmei.

PRASMĪGS DARBASPĒKS, KURA RINDĀS VAR IEKĻAUTIES IKVIENS

Ir jāiegulda arī cilvēkos, lai reģions varētu ilgtspējīgi augt un attīstīties, un sevišķas pūles jāvelta zināšanām un iekļaušanai. Lai pilnvērtīgi izmantotu reģiona priekšrocības, ir jāveicina labāka piekļuve tālākizglītibai un jāmodernizē apmācības un sociālā atbalsta sistēma.

Plānojot pasākumus reģiona labklājības celšanai, jāatceras, ka tas nozīmē arī dzīvot apvienot un koordinēt pētniecības fondus, lai veicinātu pētniecību un izstrādi Donavas reģionā, veidot kopīgus pētniecības centrus novatoriskiem pētījumiem, izstrādāt kopīgas profesionālās izglītības un arodizglītības programmas, paplašināt e-pārvaldes un e-veselības pakalpojumu izmantošanu reģionu iedzīvotāju vidū, apkarot nabadzību un nelabvēlīgos apstākļos esošo kopienu (piemēram, romu) sociālo atstumtību.

Reģiona stiprināšana

Reģiona stiprināšanas pilāram ir šādi mērķi:

- palielināt iestāžu rīcībspēju un sadarbību;
- kopīgi strādāt pie drošības uzlabošanas un cīņas ar organizēto un smago noziedzību.

IESTĀŽU RĪCĪBSPĒJAS UN DROŠĪBAS UZLABOŠANA

Reģiona valstīm ir dažāds vēsturiskais mantojums. Tiesiskums, pārredzamība, demokrātija, tirgus ekonomika un vispārējā politiskā stabilitāte ir veidojušās dažādu sistēmu un tradīciju ielokā. Stratēģijā uzsvērts, cik svarīgs ir kopīgs darbs visos līmeņos.

Ir ierosināta virkne pasākumu, lai sekmētu pilāra mērķu sasniegšanu, tostarp: mācības un paraugprakses apmaiņa saistībā ar publisko finanšu pārvaldību; Donavas Pilsniskās sabiedrības foruma izveide; kopēju teritoriālās plānošanas vadlīniju izstrāde.

UZZINIET VAIRĀK

ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/danube/index_en.htm

JĀNOŠS MARTOŅI

(János Martonyi) – Ungārijas ārlietu ministrs

Ungārija pašlaik ir Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts un īpašu uzmanību velta pētniecībai, izstrādei un inovācijai, kam arī Donavas stratēģijā ir nozīmīga vieta. Dr. Martoņi kā ārlietu ministram ir sevišķa interese par stratēģiju.

Kā jums šķiet, kāds būs reģions 2020. gadā?

ES Stratēģija Donavas reģionam palīdz rast saskaņotus ilgtermiņa risinājumus problēmām, kuras neviena valsts nevar atrisināt tikai saviem spēkiem. Ungārijas pieeja stratēģijai balstās uz diviem stūrakmeņiem, kas atspoguļo mūsu redzējumu par reģionu 2020. gadā. Pirmkārt, mēs vēlamies veidot tādu Donavas reģionu, kurā ir labi dzīvot. Otrkārt, nākotnē mēs vēlamies redzēt patiesi attīstītu un pārtikušu reģionu.

Stratēģija ir lielisks rīks, kā veicināt labas kaimiņattiecības Centrāleiropā. Šī ir vēsturiska izdevība. Kopīgs darbs pie pasākumiem nozīmē, ka varēsim iedibināt ciešākas attiecības daudzās jomās. Esmu pārliecināts, ka kopīgi centieni Donavas stratēģijas kontekstā var ievērojami uzlabot attiecības starp mūsu valstīm.

Kā stratēģija palīdzēs piepildīt šo redzējumu?

Nedrīkstam aizmirst, ka vairumu stratēģijas īstenošanā iesaistīto valstu ir sevišķi smagi skārusi ekonomikas un finanšu krīze. Tāpēc stratēģija var būt stimuls tādu programmu veidošanai, kas palīdz atveseļot ekonomiku: piemēram, viens no steidzamākajiem uzdevumiem ir uzlabot esošo līdzekļu izmantošanu.

Par pasākumiem un projektiem, kas veicinās atveseļošanu, kopīgi vienojās iesaistītās valstis un Komisija; cita starpā nozīmīgs bija arī profesionālo organizāciju, akadēmisko aprindu un pilsonisko aprindu devums. Stratēģija ir labi veidots mehānisms sadarbībai starp visām ieinteresētajām pusēm.

Esmu pārliecināts, ka kopīgi izstrādātos projektos tiks rasti praktiski risinājumi, lai šis redzējums pārtaptu īstenībā.

Kāda ir stratēģijas pievienotā vērtība Centrāleiropas reģionā?

Stratēģijā piedalās arī valstis, kas nav ES dalībvalstis. Ja mums izdosies kopīgi īstenot projektus, tā būs lieliska iespēja šīs valstis iesaistīt Savienības kopējā politikā. Esmu pārliecināts, ka nākamajā desmitgadē Donavas reģiona integrācija būs daudz ciešāka, un tajā lieli nopelni būs tieši šai stratēģijai.

Stabils un integrēts reģions, ciešāki sakari ar Rietumbalkāniem un valstīm, ko aptver ES Kaimiņattiecību politika, nāk par labu ne tikai Centrāleiropai, bet visai Savienībai.

” Esmu pārliecināts, ka kopīgi centieni Donavas stratēģijas kontekstā var ievērojami uzlabot attiecības starp mūsu valstīm. ”

JOHANNES HÄNS

(Johannes Hahn) Eiropas reģionālās politikas komisārs

Komisārs J. Hāns dalās pārdomās par Donavas stratēģijas nākotni.

Kā jums šķiet, kāds būs reģions 2020. gadā?

2020. gadā Donavas reģionā būs uzlabojusies dzīves kvalitāte, būs vairāk iespēju ekonomikas attīstībai, vairāk novatorisku un jaunu uzņēmumu, kas radīs darbavietas, labāka vide un plaukstoša kultūras dzīve. Es vēlos, lai ikvienam būtu izredzes uz labu darbu un dzīvi savā reģionā.

Kā stratēģija palīdzēs piepildīt šo redzējumu?

Stratēģijai ir izšķirīga nozīme, lai šis redzējums realizētos dzīvē. Lai to panāktu, ir trīs galvenie elementi: spēcīgs politisks atbalsts, konkrētu pasākumu saraksts un sadarbība.

Laika gaitā ir panākts spēcīgs politiskais atbalsts, jo stratēģijas sagatavošanā aktīvi iesaistījās valstis un partneri no Donavas reģiona. Vispārējo lietu padome savu atbalstu paudis aprīlī, bet Eiropadome dos galīgo apstiprinājumu šī gada jūnijā. Tas nozīmē, ka rīcības plānā ierosinātos pasākumus valdības atbalstīs augstākajā politiskajā līmenī.

Lai rastu konkrētus risinājumus galvenajām problēmām Donavas reģionā, ir izstrādāts rīcības plāns, pamatojoties uz informāciju, ko sniegušas valstis, reģionālās un vietējās pārvaldes iestādes, ieinteresētās personas un Eiropas Komisijas dienesti. Plānā iekļauti aptuveni 200 prioritārie pasākumi, kas skar reģiona galvenās problēmas un priekšrocības.

Turklāt vissvarīgāk ir tas, ka stratēģijas piedāvātā darba metode ir balstīta uz sadarbību. Valstis regulāri tiekas darba grupu līmenī, lai vienotos, kā vislabāk īstenot pasākumus. Tas nozīmē, ka tās izvirza uzdevumus, atrod finansējumu un rūpējas, ka darbs rit uz priekšu.

Vai Komisijas līdzdalībai ir nozīme?

Stratēģija sagatavota pēc Donavas reģiona valstu ierosmes, un tagad šo valstu pienākums ir to īstenot dzīvē. Komisijas uzdevums ir valstīm palīdzēt sasniegt mērķus, par kuriem tās vienojušās. Var sacīt, ka tas ir šīs stratēģijas jaunievedums: Eiropas Komisija būs tikai rīcības plāna īstenošanas veicinātāja. Šis dokuments nav tikai plāns uz papīra.

Komisijas līdzdalība ir svarīga vairāku iemeslu dēļ, visvairāk tāpēc, ka tā palīdzēs visām iesaistītajām valstīm sasniegt mērķus. Komisija var palīdzēt valstīm strādāt kopā. Tā ir arī uzticams sadarbības partneris — tai ir pietiekama pieredze, tās darbība ir pārredzama un tā ir izdevīgās pozīcijās, lai uzlabotu dzīves apstākļus piektajai daļai ES iedzīvotāju. Tāpat Komisija var nodrošināt, ka tiek īstenoti pašreizējie noteikumi (piemēram, vides direktīvas), un sekmēt ES līdzekļu saskaņotu izmantošanu. Visbeidzot, Komisija var gādāt par vispārējo plānošanu, uzraudzību, novērtēšanu un orientēšanu.

Eiropas Komisija un jo īpaši Reģionālās politikas ĢD ir pilni apņēmības palīdzēt valstīm optimāli izmantot stratēģijas piedāvātās iespējas. Tā ir lieliska iespēja visiem Donavas reģiona iedzīvotājiem un iestādēm gūt labumu no pārējo partneru stiprajām pusēm.

” Trīs galvenie elementi: spēcīgs politisks atbalsts, konkrētu pasākumu saraksts un sadarbība. ”

HANSS PETERS HÄZENBIHLERS

(Hans-Peter Hasenbichler) ir uzņēmuma via donau izpilddirektors. Šis Austrijas uzņēmums nodarbojas ar ūdensceļu pārvaldību un attīstīšanu.

Uzņēmums via donau ne tikai ir atbildīgs par integrētu ūdensceļu pārvaldību Donavas Austrijas posmā (kuģošana, ekoloģija, aizsardzība pret plūdiem), bet arī organizē attiecīgus novatoriskus un attīstības pasākumus.

Kā jums šķiet, kāds būs reģions 2020. gadā?

Līdz 2020. gadam Donava būs kļuvusi par Donavas reģiona ekoloģisko un ekonomisko mugurkaulu. Bez tam Rietumbalkānu valstu politiskā integrācija ES būs ievērojami pavirzījies uz priekšu, un tas visam reģionam nesīs stabilitāti un ekonomisko labklājību.

Runājot par transporta sistēmu, mūsu redzējums atbilst ES stratēģijai „Eiropa 2020”, kuras mērķis ir līdz 2020. gadam par 20 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, salīdzinot ar 1990. gadu, un par 20 % palielināt energoefektivitāti. Ievērojama kravas pārvadājumu daļa būs novirzīta no autoceļiem uz Donavu, tādējādi izmantojot iekšzemes ūdensceļu transporta priekšrocības: zems energopatēriņš, lielākas jaudas, zemas CO₂ emisijas un zemas transporta izmaksas.

Kā stratēģija palīdzēs piepildīt šo redzējumu?

Donavas stratēģija kā platforma pavērs iespējas patiesi integrētai ūdensceļu pārvaldībai, izlīdzinot pretrunas starp dažādiem ūdensceļu izmantošanas veidiem: kravu pārvadājumiem, enerģijas ražošanu, aizsardzību pret plūdiem, atpūtu, tūrismu un dzeramā ūdens apgādi.

Ciešā sadarbībā ar Donavas aizsardzības starptautisko komisiju (ICPDR) via donau cenšas popularizēt integrētas plānošanas pieeju saistībā ar ūdensceļu projektiem, radot apstākļus, kas

nepieciešami ilgspējīgas upju kuģniecības attīstībai neskartā upes vidē. Austrija kopā ar Rumāniju koordinēs stratēģijas prioritāro jomu „Mobilitātes un multimodalitātes uzlabošana / Iekšzemes ūdensceļi”, kas pieder pie pilāra „Sakarų nodrošināšana Donavas reģionā”. Mūsu prāt, šis uzdevums ir lieliska izdevība Donavā attīstīt videi nekaitīgu kuģniecību.

Kā iespējams sasniegt stratēģijas mērķi — līdz 2020. gadam palielināt kravu pārvadājumus upē par 20 %, salīdzinot ar 2010. gadu?

No vienas puses, ir jāoptimizē ūdensceļu uzturēšanas ikdienas darbi, ņemot vērā infrastruktūras projektu ierobežoto budžetu. No otras puses, Donavā ir jānodrošina pienācīgas kuģošanas iespējas, likvidējot vietas, kur tā ir apgrūtināta.

Tālab ir jānostiprina starpvalstu sadarbība ūdensceļu pārvaldības jomā (šis process jau ir aizsācies ar ES finansēto projektu NEWADA). Bez ūdensceļu un ostu infrastruktūras problēmām jāisteno pasākumi arī tādās jomās kā transporta politika, flotes modernizācija, telemātika (upju informācijas pakalpojumi), inovācija, loģistika, izglītība un apmācība.

UZZINIET VAIRĀK

www.via-donau.org/index.php

” Līdz 2020. gadam Donava būs kļuvusi par Donavas reģiona ekoloģisko un ekonomisko mugurkaulu. ”

FILIPS VELLERS

(Philip Weller) ir Donavas aizsardzības starptautiskās komisijas (ICPDR, Vīnē, Austrijā) izpildsekretārs.

Filips Vellers vada ICPDR — forumu, kurā tiekas Eiropas Komisija un 14 lielākās valstis Donavas krastos, lai izpildītu saistības uzlabot ūdens kvalitāti un ūdens resursu apsaimniekošanu Donavas reģionā.

Kā jums šķiet, kāds būs reģions 2020. gadā?

Donavas reģionā valda ļoti liela daudzveidība gan ģeogrāfiskā, gan ekoloģiskā, kultūras un ekonomiskās attīstības ziņā. Mūs visus vieno Donavas upe, tāpēc mani sevišķi interesē, kādi būs Donavas un tās pieteku ūdeņi 2020. gadā.

Pēdējo 20 gadu laikā Donavas ūdeņu kvalitāte ir ievērojami uzlabojusies. Varu ar pārliecību apgalvot, ka, pateicoties pūliņiem, ko valstis velta Donavas upes baseina apsaimniekošanas plāna īstenošanai, Donavas ūdeņi būs vēl tīrāki un veselīgāki nekā tagad. Nozīme būs daudziem faktoriem: pienācīgai notekūdeņu attīrīšanai visās apdzīvotajās vietās, fosfātus nesaturošiem veļas un trauku mazgāšanas līdzekļiem, pret ūdens resursiem saudzīgai lauksaimnieciskajai ražošanai un zivju ceļu ierīkošanai pie hidroelektrostacijām un citiem aizsprostiem.

Kā stratēģija palīdzēs piepildīt šo redzējumu?

Donavas stratēģija jau ir piesaistījusi politiķu uzmanību tam, ka ir vajadzīga tāda attīstība, kuras pamatā ir vides aizsardzība un atjaunošana. Tikai uzturot un atjaunojot labus ekoloģiskos apstākļus reģionā un Donavas ūdeņos, ir iespējama patiesa un ilgtspējīga attīstība. Šis princips ir iestrādāts arī stratēģijā. Ar stratēģiju saistītajā rīcības plānā ir iekļauti vairāki nozīmīgi projekti, kas palīdzēs sasniegt šo mērķi.

Ekoloģiski apsvērumi jāievēro, pieņemot lēmumus arī citās nozarēs, jo vide nav tā joma, kuru var aplūkot atrauti no pārējām.

Kāda būs ICPDR loma stratēģijas īstenošanā?

Donavas aizsardzības starptautiskā komisija (ICPDR) ir organizācija, kas izveidota, pamatojoties uz Donavas aizsardzības konvenciju. Tā ir iespēja valstīm sadarboties ūdens resursu apsaimniekošanas jomā. Pēdējos 12 gadus esam nodarbojušies tieši ar to.

ICPDR ir stingri apņēmusies rūpēties par to, lai Donavas stratēģija sekmētu tādu reģiona attīstību, kas atbilst principam, ka labi ekoloģiski apstākļi ir patiesas un ilglaicīgas sociālās attīstības pamatā. ICPDR jo īpaši centīsies panākt dialogu starp lauksaimniecības, transporta un enerģētikas nozaru interesēm, lai šo nozaru attīstība nekaitētu laba ekoloģiskā pamata aizsardzībai un uzturēšanai.

UZZINIET VAIRĀK

www.icpdr.org/

” Ekoloģiski apsvērumi jāievēro, pieņemot lēmumus arī citās nozarēs. ”

JAUNS POTENCIĀLS SILTUMENERĢIJAS UN ELEKTROENERĢIJAS RAŽOŠANĀ

Austrijas Enerģētikas aģentūra — Centrāleiropas projekta 4Biomass dalībiece — pārējos projekta partnerus iepazīstina ar pārbaudītu pieredzi bioenerģijas jomā. Stratēģija Donavas reģionam palīdz iedibināt sakarus ar daudziem citiem potenciālajiem partneriem reģionā (tostarp no valstīm, kas nav ES sastāvā), kur tradicionālais siltumapgādes veids ir lielas siltumcentrāles.

Priekšzīme atjaunojamās enerģijas jomā

Salīdzinoši jaunajā biomasas nozarē Austrija jau var lepoties ar senām iestrādēm. Pašvaldības enerģijas ražošanu labprāt pārņem savā pārziņā, tāpēc tagad daudzviet ir izveidotas rajona līmeņa biomasas ražotnes, galvenokārt siltumapgādei. Kamēr citas valstis tikai izstrādā tehnoloģijas šajā jomā, Austrijas biomasas uzņēmumi ne tikai iemantojuši vērā ņemamu pieredzi, bet arī ir gatavi šajā pieredzē dalīties ar citiem.

Plašāks sadarbības loks

Austrijas Enerģētikas aģentūra ir viens no deviņiem partneriem (no AT, CZ, DE, HU, IT, PL, SI un SK) projektā 4Biomass, kas izveidots 2008. gada decembra beigās. Projektu īsteno Centrāleiropas programmas ietvaros, kuru līdzfinansē ERAF. Tā kā jau no paša sākuma projektam izdevās radīt pozitīvu priekšstatu par sadarbību, tam, pateicoties stratēģijai, ir lielas izredzes piesaistīt jaunus partnerus. ES projekta partneriem Donavas reģionā sniegs atbalstu un palīdzību darba vizītēm Austrijā, zinātnības apmaiņai un mācību iniciatīvām.

Jaunas izdevības elektroenerģijas ražošanai

Donavas reģiona valstīs siltumenerģija tradicionāli ražota siltumcentrālēs, un bieži vien plānveida ekonomikas apstākļos tika izmantotas lieljaudas siltumcentrāles. Tagad tas paver interesantas sadarbības iespējas, jo lieljaudas siltumcentrālēm ir lielākas iespējas ražot elektroenerģiju no biomasas.

Jaunas tirgus perspektīvas

Spilgts piemērs bija starptautiskais seminārs par biomasas tirdzniecību Centrāleiropā, kas notika 2010. gada oktobrī un kurā uzstājās pārstāvji no daudzām valstīm, sākot no Kanādas līdz pat Ukrainai. 4Biomass partneriem bija izdevība pašiem uzklusīt priekšlasījumus par biomasas tirdzniecību un tirgus izredzēm, kā arī par biomasas transportēšanas ietekmi uz vidi un jaunu produktu izstrādi. Tuvākajā nākotnē biomasas tirdzniecība pieaugs gan Eiropā, gan pasaulē. Pašlaik tiek izstrādāti ilgtspējas kritēriji, kam būs izšķirīga nozīme, un šādi semināri palīdzēs saglabāt konkurētspējas priekšrocības tiem, kas jau tagad darbojas biomasas nozarē.

UZZINIET VAIRĀK

www.4biomass.eu

Biomassas dažādie aspekti

DONAVAS KRUĪZI – CEĻĀ UZ ATZVIEN LABĀKU NĀKOTNI

Donava, kas stiepjas vairāk nekā 2800 km garumā no Rumānijas līdz pat Vācijai, allaž piesaistījusi ceļotāju interesi. Pateicoties daudziem jauniem tūrisma infrastruktūras objektiem, Donava ir izvirzījusies vadībā Eiropas upju kruīzu sektorā. ES Stratēģija Donavas reģionam dos iespēju tūrisma organizācijām apvienot spēkus, lai mums visiem pavērtos plašākas iespējas ceļot un atklāt jaunas kultūras, galvaspilsētas, reģionus un valodas.

Vairāk nekā 40 gadus Donavas Tūrisma komisija (DTK) ir atbalstījusi un popularizējusi tūrisma Donavas upē un tās apkaimē. DTK priekšsēdētājs, profesors Gerhards Skofs (Gerhard Skoff) stāsta par paveikto daudzās jomās, kas palielinājis tūrisma nozares komerciālo vērtību. „Tagad kruīzu sezona ilgst visu gadu, nevis tikai no aprīļa līdz oktobrim kā agrāk. Kuģi mazāk laika pavada dokos un ir kļuvuši par daudz pievilcīgāku ieguldījumu objektu.”

Pamats — pagātnes panākumi

Ik gadu parādās jauni maršruti un galamērķi, brīvdienu piedāvājumi ietver plašāku nodarbju klāstu. Prognozē, ka, kruīzu popularitātei augot, tikai Pasavā (Vācijā) vien piestājušo kuģu skaits palielināsies no 700 kuģiem 2010. gadā līdz 2000 kuģiem 2011. gadā.

Pēc krasajām pārmaiņās, ko reģions piedzīvoja 20. gadsimta 90. gados, tiek risinātas politiskās un infrastruktūras problēmas. Neitrālām organizācijām (kā DTK) ir milzīga vērtība: tās saved kopā tūrisma nozares dalībniekus, dod iespēju atklāti diskutēt par problēmām un ir arī ietekmīgs lobijs, lai panāktu politikas maiņu.

Stratēģijas pievienotā vērtība

ES Stratēģijā Donavas reģionam atzinīgi vērtēti un atbalstīti centieni stiprināt tūrisma nozari, izmantojot kruīzu satiksmes iespējas. DTK ir tieša pieredze, kā risināt praktiskas problēmas, piemēram, kuģu komandām kārtot administratīvās procedūras. Sekmīgāks dialogs starp daudzajām iesaistītajām iestādēm un kruīzu kompānijām var atvieglot un paātrināt darījumus, un tas piesaista gan uzņēmumus, gan tūristus.

Tūrisma nozarē tam ir taustāmi rezultāti — pateicoties DTK, ikviens ceļotājs reģionā jūtas kā gaidīts viesis, kam nav jābaidās par savu drošību. Stratēģijai būs izšķirīga nozīme, lai popularizētu tūrisma Donavā, turklāt tā nostiprinās kontaktus, ko uztur Donavas Tūrisma komisija.

UZZINIET VAIRĀK

www.danube-river.org

Vīne, Stefana laukums

ŪDENS VIENOJOŠAIS SPĒKS

Donavas aizsardzības starptautiskā komisija (ICPDR) zina, cik svarīga ir valstu sapratne, ja tas skar ūdens resursus. Ūdens kvalitāti ietekmē daudzas darbības, tostarp hidroelektrostacijas, lauksaimniecība un upju kuģniecība. ICPDR dibina sakarus ar visām valstīm, lai nodrošinātu, ka unikālo ūdens ekosistēmu stāvoklis ne tikai nepasliktinās, bet — gluži otrādi — uzlabojas. Pateicoties ES Stratēģijai Donavas reģionam, šis darbs iemantojis jaunu nozīmīgu un praktisku atbalstu. Tagad ir iespējams mērķtiecīgāk pievērsties tieši vides prioritātēm.

Bargi ES tiesību akti

ICPDR koordinē Ūdens pamatdirektīvas īstenošanu Donavas reģionā. Komisijā ir 14 dalībvalstis (ES dalībvalstis un kaimiņvalstis), kurās ir atšķirīga ekonomiskā un politiskā situācija. Tās panākumus apliecina politiskās saistības, ko visas partnervalstis uzņēmušās, pievienodamās Donavas aizsardzības konvencijai un pārvaldības plānam, par kuru visas partnervalstis vienojās 2009. gada beigās.

Zivīm ceļš brīvs

Daudzi jautājumi pēc būtības ir starptautiski, un viens no tādiem ir zivju sugu migrācija. Storēm draud izzušana, tāpēc ir nekavējoties jārikojas, lai nodrošinātu šīm zivīm piemērotas dzīvotnes simtiem kilometru garumā, kurus tās pārvar dzīves laikā. Upes morfoloģiskās struktūras izmaiņas (piemēram, aizsprosti) var pilnīgi mainīt zivju migrācijas ceļus. Tagad Donavas stratēģija pavērs ceļu pētījumiem par iespējām atjaunot zivju migrāciju, piemēram, augšpus un lejpus aizsprosta pie Dzelzs vārtiem, un par paņēmieniem, kā aizvākt tūkstošiem citu migrācijas šķēršļu upes baseinā.

Nekādas liekas birokrātijas

Raimunds Meirs (Raimund Mair), ICPDR upes baseina pārvaldības tehniskais speciālists, atgādina, ka starptautiskai un starpnozaru sadarbībai šajā reģionā ir stabila tradīcija. „Nav vajadzīgas jaunas institūcijas, tomēr stratēģija piesaista uzmanību ūdens kvalitātes jautājumiem un palīdz iedibināt ciešāku sadarbību starp organizācijām.” Hidroelektrostacijas bieži vien uzskata par videi draudzīgu risinājumu, tomēr arī tās ietekmē vidi, īpaši ūdens dzīvotnes. Šādas diskusijas ir viens no ICPDR darbības galvenajiem aspektiem, jo to gaitā tiek panāktas realizējamas vienošanās par vispiemērotākajiem pasākumiem nākotnē.

Nekādu jaunu līdzekļu

Stratēģijā liela vēriba pievērsta tam, kā tiek izmantoti pašlaik pieejamie līdzekļi. ICPDR, pateicoties sakariem ar dažādām nozarēm, veicina sinerģisku pieeju vides politikai un mērķiem un ekonomikas attīstībai.

UZZINIET VAIRĀK

www.icpdr.org

Mazas zivis, lielas rūpes

EKOLOĢISKA PLŪDU PĀRVALDĪBA TISĀ

Ungārijā plūdu pārvaldības politikai izstrādāta jauna pieeja. Pirms diviem gadiem sākās darbs pie kontrolētas un pret vidi saudzīgākas plūdu ūdeņu novadišanas. Dabiskas plūdu sistēmas ļauj plūdu laikā radušos lieko ūdeni novadīt uz pieguļošajām teritorijām. Tas nāk par labu apūdeņošanas sistēmām, videi labvēlīgai lauksaimniecībai un mitrāju dzīvotnēm.

Plūdu pārvaldības vēsture

Pēdējo 150 gadu laikā plūdu pārvaldība galvenokārt izpaudās kā cīņa pret dabas spēkiem — tika būvēti aizvien augstāki dambji, lai ierobežotu ūdens līmeņa celšanos un samazinātu applūšanu. Lai gan Tisa ir viena no vismazāk regulētajām upēm Donavas baseinā, upes apsaimniekošanā tomēr tradicionāli priekšroka dota mākslīgiem risinājumiem, piemēram, ūdenskrātuvēm, kas daudzējādā ziņā negatīvi ietekmē vidi, teiksim, izraisa gultnes piedūņošanu.

Modernas tehnoloģijas sakņojas dabas ritumā

„Tā vietā, lai cīnītos ar dabas spēkiem, mēs tagad piedāvājam risinājumus, kā tos izmantot savā labā, proti, ļaujām liekajam ūdenim uzsūkties apkārtējā zemē,” stāsta dr. Béla Boršošs (Béla Borsos) no organizācijas Szövet (Apvienība dzīvai Tisai). Kad pavasarī un vasarā ceļas ūdens līmenis, lieko ūdeni plānots novadīt kanālos un, izmantojot slūžas, aizvadīt uz polderiem, kur to var dabiskā kārtā aizturēt uz lauksaimniecības zemes.

Pateicoties ar šiem pasākumiem, upe atgūst daļu gultnes, veidojas plašāki mitrāji un tiek aizsargāta bioloģiskā daudzveidība. Mainās arī zemes izmantojums — komerciālu laukaugu kultūru vietā atkal nāk pļavas un lopkopība. Kopumā no ekonomiskā viedokļa šāda pieeja nāk par labu lauksaimniecībai, kā arī palielina iespējas nodoties dabas tūrismam un atpūtai.

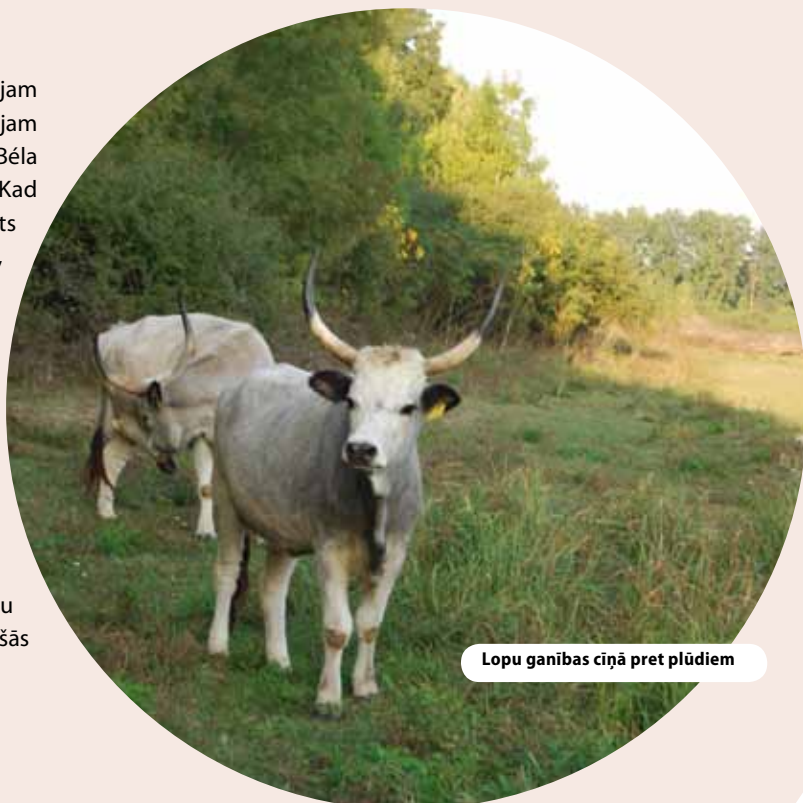
Rūpīga noteces regulēšana nodrošinās applūšanas samazināšanos. Joprojām tiks īpaši domāts par aizsardzību apdzīvotās vietās, sevišķi tajās, kas pēdējos gados izpletušās aiz savām ierastajām robežām.

Stratēģija — tas nozīmē sadarbības tīklu paplašināšanu

Tisas projektu vada organizācija Szövet sadarbībā ar ICPDR, kas iesaistītajiem ekspertiem ļauj piekļūt plašākai pieredzei un informācijai ES līmenī. Jau piecas valstis (Ungārija, Rumānija, Serbija, Slovākija un Ukraina) kopīgi strādā pie plūdu pārvaldības stratēģijas; dalībnieki ir iecerējuši jaunus projektus ar ES līdzfinansējumu, lai šo tehnoloģiju ieviestu visā Ungārijā un arī Slovākijā.

UZZINIET VAIRĀK

<http://hanyitarozo.hu/en/what-vtt>

Lopu ganības cīņā pret plūdiem

JAUNAS PĒTNIECĪBAS PARTNERĪBAS SADARBĪBAI DIENVIDAUSTRUMEIROPĀ

Eiropas Pētniecības telpa jau sniedzas aiz ES robežām, jo paplašinās sadarbība ar Rietumbalkānu valstīm. Zinātne, tehnoloģijas un inovācija Donavas stratēģijā atzītas par prioritātēm, kas nozīmē, ka sadarbība pētniecības jomā rosinās sadarbību arī citās jomās. Lielisks piemērs ir iniciatīvas WBC-INCO.NET un SEE-ERA.NET Plus, kas saņem finansējumu no 7. pētniecības pamatprogrammas.

Rietumbalkānos veidojas uz zināšanām balstīta ekonomika. Sadarbība, kas neaprobežojas ar fundamentāliem pētījumiem, bet ietiecas lietišķo pētījumu jomā, jau ir vainagojusies ar komerciāli izmantojamiem risinājumiem, kas sekmē ilgtspējīgu izaugsmi un labklājību.

WBC-INCO.NET nodrošina pētniecības un inovāciju politikas koordināciju Rietumbalkānos un ar ES valstīm. Sadarbību veicina Rietumbalkānu pētniecības vadības mehānisms, kas izveidots 2006. gadā. Projekts ir galvenais rīks daudzpusējai sadarbībai Rietumbalkānos un ar Rietumbalkāniem zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas jomā.

Projektā SEE-ERA.NET Plus iesaistītas ministrijas un finansēšanas aģentūras no Rietumbalkānu valstīm. Projekts atbalsta uzaicinājumus iesniegt pētniecības priekšlikumus; pēdējā kopīgajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus tika izvēlēti 23 projekti, kuros iesaistītas 107 institūcijas; 14 valstu piešķirtos līdzekļus papildina EK finansējums.

UZZINIET VAIRĀK

www.see-era.net

www.wbc-inco.net

SOLI PRIEKŠĀ ORGANIZĒTAJAI NOZIEDZĪBAI

Donavas reģionā raizes sagādā pārrobežu noziedzība. Dienvidaustrumeiropas sadarbības iniciatīvas (SECI) centrs atbalsta valstis cīņā pret pārrobežu noziedzību. Tā galvenais uzdevums ir apkopot informāciju un pieredzi.

Lai Donavas reģionā veidotu uzņēmējdarbībai pievilcīgu vidi, tur, tāpat kā visur citur, ir jārūpējas par noziedzības apkarošanu. SECI centra 13 dalībvalstis kopīgi strādā pie šī mērķa sasniegšanas.

Centrs atbalsta sadarbību starp valstu muitas un tiesībsargājošām iestādēm, kā arī gādā par drošu informācijas apmaiņu. Katra valsts uzņemas atbildību par konkrētu operatīvo grupu, kuras darbībā tiek izmantoti visu valstu resursi un stratēģijas. Kopš 1999. gada veiktas daudzas saskaņotas izmeklēšanas.

Turklāt centram ir gana skaidrs priekšstats par noziedzību, un tas var brīdināt par organizētās noziedzības draudiem. 2010. gada decembrī tika sagatavots plašs ziņojums par pašreizējo kriminogēno situāciju, kurā sniedza arī novērtējumu par potenciālajiem draudiem reģionam kopumā. SECI centrs ir Eiropola partneris.

UZZINIET VAIRĀK

www.secicenter.org

Pētniecības tīkli Balkānos strauji izplešas

INTEGRĒTA PLĀNOŠANA PACEĻ UPJU PĀRVEIDOŠANU JAUNOS AUGSTUMOS

Augot tirdzniecības apjomiem Austumeiropā un Dienvidaustrumeiropā, palielinās arī pieprasījums pēc upju transporta, tomēr ekonomiskajām interesēm jāiet roku rokā ar vides ieguvumiem. Integrētais upes pārveidošanas projekts, ko īsteno Donavā austrumos no Vīnes un ko vada organizācija via donau, ir piemērs tam, kā kopīgu nākotni veido tie, kas izmanto upi.

Iekšzemes ūdensceļu transportam salīdzinājumā ar autotransportu vai gaisa pārvadājumiem bieži vien ir klaji saskatāmas ekonomiskas un ekoloģiskas priekšrocības. Tomēr upju pārvadājumi veido tikai 10% no visiem kravas pārvadājumiem Donavas reģionā.

Tālab tiek īstenoti pieci izmēģinājuma projekti, kuru mērķis ir uzlabot vides apstākļus, atjaunojot ūdens plūsmu starp apvedkanāliem un upi un atjaunojot upes grantainos krastus un sēkļus tur, kur agrāk bija izbūvēti mākslīgie krasti. Sestā izmēģinājuma projekta mērķis ir pārbaudīt, vai ir iespējams samazināt eroziju, upes gultni papildinot ar rupjāku granti. Tas nepieciešams, lai atjaunotu gruntsūdeņu līmeni un saglabātu savienojumus starp upi un tās palieņu pļavām.

Integrētā upes pārveidošanas projekta ietvaros tiks īstenoti visi šie pasākumi, kā arī rekonstruēti viļņlauži šajā upes posmā.

Projekta ilgums

Izmēģinājuma projekti: no 1996. g. līdz aptuveni 2013. g.
Integrētais upes pārveidošanas projekts: pēc 2013. g. aptuveni 8-9 gadus ilgs būvniecības periods

ES atbalsts no LIFE un TEN-T programmām

Kopš 2000. gada izmēģinājuma projekti saņēmuši 50% līdzfinansējumu (LIFE/TEN-T), galvenajam posmam līdzfinansējums 20% (TEN-T)

Kopējais budžets

€225 miljoni (pamatmaksas)

Galvenā posma un pēdējo divu izmēģinājuma projektu īstenošanai, par ko pieņemts viens lēmums par finansēšanu no valsts budžeta un TEN-T.

Komerčiāli ieguvumi

Kravu plūsmu saglabāšana periodos, kad upē ūdens līmenis ir zems, un upes uzturēšanas izmaksu samazināšana palīdz apmierināt augošo pieprasījumu pēc tirdzniecības un samazina tarifus. Tādējādi upe iegūst konkurētspējas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem transporta veidiem, turklāt tiek izmantotas arvien pieaugošās komerciālās iespējas.

Vides ieguvumi

Tagad upes regulēšanā tiek izmantota jauna, ilgtspējīga pieeja, piemēram, tiek atjaunoti grantainie upes krasti un sēkļi, savukārt upes apvedkanāli, kas pašlaik ir atdalīti, atkal tiks savienoti ar Donavu. Šādos daudz dabiskākos apstākļos tiek aizsargātas esošās un veidojas jaunas floras un faunas dzīvotnes, turklāt upes vide kļūst pievilcīgāka visiem tās izmantotājiem.

Reāls sadarbības piemērs

Īstenojot via donau vadītos izmēģinājuma projektus, kopā strādā dažādas speciālistu grupas. Inženieru un kuģošanas speciālistu teiktajam ir tikpat liels svars kā ekoloģu un teritorijas plānotāju ieteikumiem. Vadības grupā darbojas visu ieinteresēto pušu pārstāvji. Tā ir paraugs citām iniciatīvām Donavas krastos. Iedibinātie principi tiek ņemti vērā, plānojot un īstenojot citus projektus.

UZZINIET VAIRĀK

www.via-donau.org

Visi upes lietotāji veido nākotni vienotiem spēkiem

STRATĒGIJAS DARBĪBAS PRINCIPI

Stratēģija ir orientēta uz rezultātiem. Ciešāka sadarbība ļaus optimālāk izmantot esošo rīcībpolitiku un finansējumu. Darbam jābūt visaptverošam, tajā jāiesaista institūcijas, nozares un valstis katram gadījumam vispiemērotākajā kombinācijā. Panākumu ķīla ir gan pārvaldes iestāžu, gan ieinteresēto apriņķu nelokāma apņēmība.

APSPRIEŠANĀS

Tiks izveidots arī **ikgadējais forums**, lai apspriestu darbu, pārrunātu, kādus pasākumus vajadzētu pārskatīt, un izstrādātu jaunas pieejas. Tajās piedalīsies valstis, ES iestādes un ieinteresētās personas (jo īpaši starpvaldību iestādes, privātais sektors un pilsoniskā sabiedrība).

NEKĀDU JAUNU ES FONDU, JAUNU ES TIESĪBU AKTU VAI JAUNU ES STRUKTŪRU

Komisija sagatavo stratēģiju, ņemot vērā, ka tā attiecībā uz reģionu nerada īpašu režīmu ne budžeta, ne juridiskā nozīmē. Proti:

- stratēģija nenodrošina jaunu ES finansējumu. Uzsvars tiek likts uz esošā finansējuma optimālu izmantošanu;
- stratēģija neparedz izmaiņas ES tiesību aktos, jo ES gatavo tiesību aktus ES-27 valstīm, nevis attiecībā uz vienu makroreģionu. Lai īstenotu konkrētus mērķus, var vienoties par izmaiņām valstu vai citos līmeņos;
- stratēģija neparedz jaunu ES institūciju izveidi. Īstenošanu veic jau pastāvošas iestādes, kurām pēc iespējas ciešāk jāsadarbojas.

POLITIKAS KOORDINĒŠANA

Politiku koordinē **Komisija** saziņā ar **augsta līmeņa grupu**, kurā darbojas attiecīgo valstu pārstāvji.

Ja rodas domstarpības, Komisija kā neatkarīgs partneris var organizēt konstruktīvu dialogu.

ĪSTENOŠANA

Stratēģijā ir uzskaitīta virkne pasākumu, kam norādīts mērķis, kas sasniedzams, īstenojot konkrētus projektus. Katram projektam ir skaidri noteikti vadītāji, grafiks un finansējums. Katru prioritāro jomu koordinē reģiona valstis.

Prioritāro jomu koordinatori gādā par rīcības plāna īstenošanu — vienojas par plānošanu (ieskaitot mērķus, rādītājus un grafikus) un rūpējas par efektīvu koordināciju starp projektu virzītājiem, programmām un finansējumu. Prioritāro jomu koordinatori nodrošina arī tehnisko atbalstu un konsultācijas.

Koordinatori darbojas saziņā ar Komisiju, attiecīgajām ES aģentūrām un reģionālajām iestādēm.

VEICINĀŠANA

Veicinātājas uzdevumus **Komisijai** palīdz pildīt **valstu kontaktpunkti**. Mērķis ir nodrošināt, ka darbs rit uz priekšu. Valstu kontaktpunkti nodrošina koordināciju valstu līmenī, noskaidro attiecīgās kontaktpersonas un pirmām kārtām virza darba praktisko pusi.

ZIŅOŠANA UN NOVĒRTĒŠANA

Ziņošanu un novērtēšanu veic **Komisija** sadarbībā ar **prioritāro jomu koordinatoriem** un citām ieinteresētajām personām.

Koordinatori seko līdzi sekmēm un raugās, vai tiek sasniegti pasākumu un projektu mērķi.

Komisija, pamatojoties uz šo informāciju, sagatavo ziņojumu un ieteikumus, ko apstiprina ieinteresēto personu ikgadējā forumā.

FINANSĒJUMS: UZMANĪBA JĀPIEVĒRŠ SUBSĪDIJU UN AIZDEVUMU KOMBINĒŠANAI.

Stratēģiju īsteno, mobilizējot jau esošo finansējumu, vajadzības gadījumā līdzekļu sadali pielāgojot stratēģijas mērķiem un vispārējām pamatnostādņēm.

Lieli līdzekļi jau ir pieejami no dažādām ES programmām (piemēram, 2007.–2013. gadā €100 miljardi no struktūrfondiem, kā arī līdzekļi no IPA un EKPI).

Pieejams arī starptautisko finanšu iestāžu, piemēram, EIB, finansējums (2007.–2009. gadā € 30 miljardi), un valstu, reģionālie un vietējie līdzekļi.

KOPĪGS DARBS REĢIONA LABĀ

Lai ES Stratēģija Donavas reģionam gūtu panākumus, tās īstenošanā ieguldījums jādod visdažādākajām struktūrām. Sadaļā „Kopīgs pamats” izskaidrota dažu galveno dalībnieku loma.

Mobilitātes un multimodalitātes uzlabošana

Stratēģijas pirmais pīlārs ir veltīts pasākumiem, lai uzlabotu sakarus makroreģionā, proti, pilnveidotu transporta savienojumus. EK Mobilitātes un transporta ĢD uzskata, ka šajā ziņā galvenā loma ir Eiropas transporta tīklam (TEN-T). „Daudzi no mūsu 30 prioritārajiem projektiem skar Donavas reģionu. Mūsu galvenais mērķis ir pabeigt iesākto, iesaistot visas ieinteresētās personas un pārvaldes iestādes vietējā, reģionālā un valsts līmenī.”

Stratēģija ne tikai palīdzēs izveidot transporta savienojumus makroreģiona iekšienē, bet arī uzlabos savienojumus ar ārpusauli. Atslēgvārds ir multimodalitāte: ĢD vēlas panākt, lai transportā ir pieejami vislabākie pakalpojumi.

TEN-T projektu vidū var minēt dzelzceļa un autoceļu asu paplašināšanu, kā arī pasākumus Donavas kuģojamības uzlabošanai. Pasākumus plānots īstenot arī reģionālajās lidostās un Donavas ostās.

Vides aizsardzība

Vides aizsardzība ir visaptveroša problēma, tāpēc vides mērķi ir ne tikai noteikti vienā stratēģijas pīlārā, bet skar arī pārējos trīs pīlārus, proti, sakaru, labklājības un iestāžu rīcības jomu. EK Vides ĢD galvenokārt pievēršas ES vides tiesību aktu un politikas īstenošanai Donavas reģionā. Tā pienākumu lokā ir veicināt teritoriālo kohēziju, vides jautājumu iekļaušanu citās nozarpolitikās un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanos.

Donavas reģionā tiek īstenoti vairāki projekti saskaņā ar Vides ĢD programmu LIFE; to starpā var minēt Donavas krastu atjaunošanu Austrijā un projektu Szigetköz ilgtspējīgai ūdens un zemes izmantošanas plānošanai. Citas iniciatīvas veltītas aizsargājamām teritorijām un apdraudētām sugām, piemēram, cirtainajam pelikānam Donavas deltā.

Inovācija rada zināšanas un konkurētspēju

Stratēģijas trešo pīlāru veido labklājības celšanas pasākumi. Lai makroreģionā uzlabotu konkurētspēju, ir jāveido zinoša un novatoriska sabiedrība. Tam ir izšķirīga nozīme, jo šie ir arī galvenie elementi stratēģijā „Eiropa 2020”.

Pētniecības un inovāciju ĢD koordinētie pasākumi veltīti tam, lai augstskolām, pētniecības centriem un uzņēmumiem palīdzētu atrast inovācijas potenciālu; tostarp tiek organizēti rīcības palielināšanas pasākumi, kas veicina starpreģionālu un starptautisku sadarbību un kavē „smadzeņu aizplūšanu”.

Tiks sekmēta Donavas pētniecības telpas izveide, ko iekļaus Eiropas Pētniecības telpā.

Plānotie pasākumi paredz, piemēram, izveidot partneru tīklus reģionā, ieguldīt pētniecības infrastruktūrā un veidot kopas jeb klasterus.

Atkritumu apsaimniekošana Rumānijā

Sadarbība ar kaimiņvalstīm

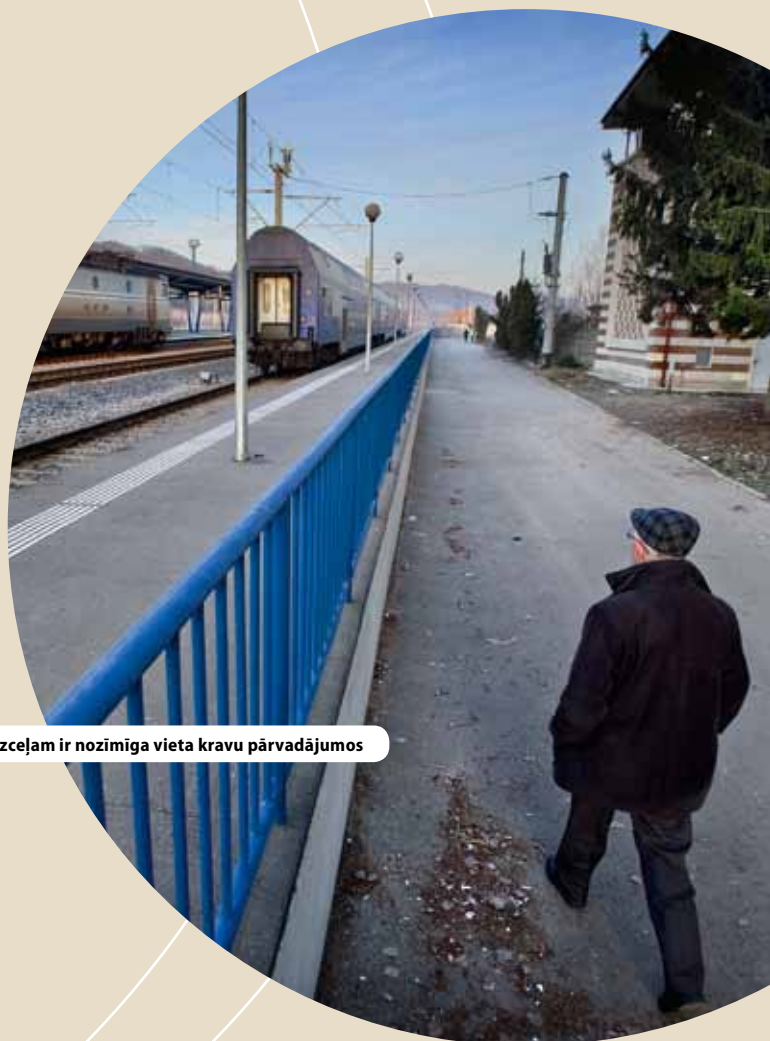
Stratēģijas mērķus nav iespējams sasniegt tikai ES robežās: izmantojot makroreģionālu pieeju, dalībvalstis, kandidātvalstis, potenciālās kandidātvalstis un trešās valstis var gūt labumu no stratēģijas un sniegt tajā savu ieguldījumu. Tāpēc Paplašināšanās ĢD strādā pie tā, lai maksimāli palielinātu Rietumbalkānu valstu iesaistīšanos. To apliecina kaut vai fakts, ka stratēģija tika papildināta ar atrunu, kas pieļauj citu kaimiņvalstu iesaistīšanos vēlākā posmā.

Kandidātvalstīm ir pieejami finanšu resursi no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA). Šos līdzekļus var izmantot projektiem, kas ietilpst stratēģijas darbības jomā. „Stratēģijā izmantota augšupēja pieeja, kas nozīmē, ka valstis pašas apzina sev saistošākos pasākumus un ierosina projektus atbilstīgi to prioritātēm.” Prioritārās jomas allaž koordinē kāda dalībvalsts, bieži vien sadarbībā ar kādu trešo valsti.

Makroreģionālā modeļa izmēģinājumu lauciņš — Eiropas Parlamenta redzējums

Eiropas Parlaments iesaistījās stratēģijas izstrādē un līdzdarbosies visā tās īstenošanas gaitā. Tika izveidots Parlamenta deputātu „Donavas forums”, kurā iesaistījās tie, kas ieinteresēti palielināt kohēziju Donavas reģionā. 2010. gada janvārī tas pieņēma kopīgu rezolūciju, kurā aicināja Komisiju rīkot apspriedes un līdz 2010. gada beigām nākt klajā ar stratēģiju Donavas reģionam.

„ES Stratēģija Donavas reģionam, līdzīgi kā Stratēģija Baltijas jūras reģionam, ir makroreģionālās pieejas un efektīvas teritoriālās sadarbības izmēģinājumu lauciņš,” saka foruma vadītāja Silvija Adriana Cikaua (Silvia-Adriana Țicău), Parlamenta deputāte no Rumānijas. „Mēs ceram, ka stratēģija ievērojami uzlabos koordināciju starp iestādēm un organizācijām, kas darbojas Donavas reģionā, un reģionam nesīs labklājību, ilgtspējīgu attīstību, nodarbinātību un drošību.”

Dzelzceļam ir nozīmīga vieta kravu pārvadājumos

UZZINIET VAIRĀK

TEN-T:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/index_en.htm

Programma „LIFE”:

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Pirmspievienošanās palīdzības instruments (IPA):

http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/financial-assistance/ipa/index_fr.htm

BALTIJAS JŪRAS REĢIONA PIEREDZE — KĀ TO LIKT LIETĀ DONAVAS REĢIONĀ

ES pirmais makroreģions, kas aptver Baltijas jūras reģionu, ir izveidots pirms nedaudz vairāk nekā gada. Tas nenācās viegli, tomēr pašlaik saskaņā ar šo jauno visaptverošo reģiona stratēģiju tiek īstenoti vairāki galvenie projekti. Šajā procesā gūtā pieredze tiek izmantota arī Donavas reģionā un tam veltītajā stratēģijā, kas tiks apstiprināta 2011. gada jūnijā.

ES stratēģija Baltijas jūras reģionam ir ES pirmā makroreģionālā stratēģija. Eiropas Komisijas pieņemto stratēģiju Eiropadome apstiprināja 2009. gada oktobrī, un tā aptver astoņas ES dalībvalstis. Stratēģijas mērķis ir cīnīties ar kopējām problēmām Baltijas jūras reģionā (tādās sfērās kā vide, ekonomika, enerģētika un transports), saskaņojot un apvienojot dažādu jomu Eiropas politiku.

Tagad, kad ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam darbojas pilnā sparā, ES reģionālās politikas eksperti var izdarīt secinājumus. Izvērtējot, kas ir un kas nav izdevies, eksperti cer pilnveidot ES Stratēģiju Donavas reģionam — Eiropas otrajam makroreģionam.

Skaidrība par procesu

„Viena no vērtīgākajām atziņām ir tāda, ka ļoti svarīgs ir process,” saka Eiropas Komisijas darbinieks no grupas, kas pārrauga Stratēģiju Donavas reģionam. „Lai sekmētos koordinācija un sadarbība, ir ļoti svarīgi, lai jau no paša sākuma tajā iesaistītos īstie cilvēki no īstajām valstīm, reģioniem un apvienībām. Viņiem jāklūst par procesa virzītājiem, un dažām valstīm ir jāuzņemas vadība konkrētos jautājumos un jāveido vispiemērotākie sadarbības tīkli.”

Šajā procesā mēs tiecamies lieti izmantot ES „daudzlīmeņu pārvaldības procesu”. Tas arī nozīmē, ka ir jāsaņem politiskais atbalsts no dalībvalstīm visaugstākajā līmenī, lai ikviens stratēģijas īstenošanā iesaistītais izdarītu to, ko apņēmis paveikt.

Stratēģijā Baltijas jūras reģionam noteiktas 15 prioritārās jomas, savukārt Donavas reģiona stratēģijā tādu ir 11; galvenā uzmanība veltīta savienojumiem transportā un enerģētikā, videi, sociālekonomiskajai attīstībai un drošībai. Donavas reģiona prioritāro jomu koordinātoru apzināšana notika straujāk un mazāk haotiski, un tas tikai apliecina, ka jaunais makroreģions jau mācīties no ziemeļu kaimiņa pieredzes.

Rezultātu izplatīšana

Svarīgi ir arī pēc iespējas ātrāk publiskot konkrētus rezultātus, kas gūti, īstenojot makroreģionālo stratēģiju. Tas palīdz sabiedrībai un lēmumu pieņēmējiem labāk izprast makroreģionālas politikas vērtību, savukārt stratēģijas īstenošanā iesaistītajiem tā ir lieliska motivācija.

Ar pirmajiem rezultātiem, kas gūti, īstenojot Stratēģiju Baltijas jūras reģionam, iepazīstināja konferencē 2010. gada oktobrī. Konferencē ziņoja par to, kā sokas ar tādiem uzdevumiem kā kuģu radīto emisiju samazināšana, gatavības paaugstināšana situācijām, kad jūrā notikusi naftas noplūde, un kravas pārvadājumu novirzīšana no autoceļiem uz jūru.

„Makroreģionam jābūt elastīgam, tam jāaptver gan jauni, gan aizsākti valstu un reģionālie projekti,” saka Eiropas Komisijas amatpersona. „To ietekmei jābūt uzskatāmai.” Turklāt daudzas ieinteresētās personas uzskata, ka makroreģionālas stratēģijas nav vienkārši gatava shēma problēmu risināšanai, bet drīzāk jauna darba metode, lai panāktu lielāku efektivitāti un rezultativitāti.

Visu pušu iesaistīšana

Donavas reģiona stratēģijai par labu nāk tas, ka jau Baltijas jūras stratēģijas ieviešanas laikā iedibinājas labā griba un ciešāka sadarbība starp visiem Komisijas dienestiem. Turklāt Baltijas jūras reģiona valstis atrodas vienkopus Baltijas jūras krastos, turpretī Donavas reģiona valstis izvietojušās viena aiz otras Donavas krastos. Tāpēc to kopdarbs izpaudīsies citādi, atšķiries arī prioritātes. Tas liek saprast, ka nav iespējams izveidot ES standartu makroreģioniem. Tomēr viens ir skaidrs: makroreģioniem ir izšķirīga nozīme, lai padziļinātu Eiropas reģionālo kohēziju.

UZZINIET VAIRĀK

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/danube/index_en.htm

Divu nozīmīgāko ES makroreģionu salīdzinājums

Stratēģija Baltijas jūras reģionam	Stratēģija Donavas reģionam
ES pirmais makroreģions	ES otrais makroreģions
8 ES dalībvalstis	8 ES dalībvalstis
3 trešās valstis	6 trešās valstis
100 miljoni iedzīvotāju	115 miljoni iedzīvotāju
15 prioritārās jomas	11 prioritārās jomas
€50 miljardi no kohēzijas politikas finansējuma (2007.–2013. g.)	€100 miljardi no kohēzijas politikas finansējuma (2007.–2013. g.)

KAS NOTIEK MŪSU PROJEKTOS

Katrā Panorama izdevumā mēs aplūkojam divus projektus no projektu vadītāju skata punkta. Mēs raugāmies uz ERAF finansēto projektu veiksmēm un arī neveiksmēm. Iepriekšējos rakstus par šiem abiem projektiem meklējiet žurnāla Info regio Panorama 33. un 35. numurā.

PROJEKTS 1

KONKURĒTSPĒJĪGI VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMI

Fakti un skaitļi

Laikā no 2008. gada janvāra līdz 2010. gada decembrim Konkurētspējīgo veselības aprūpes pakalpojumu projektā tika ieguldīts gandrīz 1 miljons eiro no Ziemeļu perifērijas programmas līdzekļiem.

Nežēlot pūles — tas atmaksājas

Pacientiem, kas mīt nomaļos Somijas, Īrijas, Norvēģijas, Zviedrijas un Skotijas apgabalos, nošķirtība vairs nesagādā raizes. Agrāk izolētība tagad tiek pārvarēta, pateicoties apņēmīgiem partneriem un inovatīvai telemedicīnai. Iepazīstinām ar diviem projekta galvenajiem virzītājiem, Juhu Korpelainenu (Juha Korpelainen), neirologu no Oulu universitātes slimnīcas (Somijā), un Deividu Heiniju (David Heaney), vecāko pētnieku Lauku veselības centrā (Skotijā).

Deivid, kā jūs raksturotu Skotijas partneru dalību projektā?

„Mobilu videokonferenču aparatūras uzstādīšana nieri nodaļā Reigmoras slimnīcā (Invernesā) un Keitnesa galvenajā slimnīcā (Vikā) prasīja daudz pūļu un neatlaidības, tomēr tas bija tā vērts. Tagad ir izveidoti videosakari starp palīgnodaļu Vikā un galveno nieru nodaļu Invernesā. Samazinājies gan personāla skaits, gan laiks, ko pacienti pavada ceļā, un tas ir tikai viens no ieguvumiem. Tagad Vikas personāls strādā ciešākā kopībā ar Invernesas kolēģiem.”

Vai nācās pārvarēt problēmas? Ja jā, kā tas izdevās?

„Ekonomiskā lejupslīde mums lika meklēt risinājumus, kas reti apdzīvotajās vietās būtu ekonomiski izdevīgi. Mēs arī panācām, ka NHS nepieciešamo aparatūru iegādājās, nevis irē, lai tā paliktu nodaļās arī pēc izmēģinājuma posma beigām. Ir gūti tādi panākumi, ka tagad mēs veidojam sakarus ar vēl divām nieru nodaļām, turklāt viena atrodas uz nomaļas salas.”

Juha, būtu ļoti žēl, ja šajā posmā projekts apstātos. Vai ir kādi plāni, kas notiks pēc projekta beigām?

„Tagad galvenā uzmanība tiek pievērsta projekta ilglaicīgumam. Gatavojamies kopīgi iegādāties specializētu programmatūru un aparatūru. Tas mums dos iespēju sniegt dažādus pakalpojumus pašiem nomaļākajiem reģioniem.”

Kādas ir vērtīgākās atziņas, ko esat guvis par reģionāli finansēta projekta īstenošanu?

„Manuprāt, bija jāvelta vēl lielāka uzmanība izmēģināmo pakalpojumu izvēlei, jo tas ir pats svarīgākais posms, jo īpaši, ja runājam par ilgtermiņa pakalpojumu izveidi.”

Gan Heinijs, gan Korpelainens uzskata, ka šajā starptautiskajā projektā visa pamatā ir efektīva saziņa. „Projekts apliecināja, cik liela nozīme ir cilvēkfaktoram,” saka D. Heinijs. „Ar tik daudziem partneriem tas nenācās viegli, tomēr ir gandarījums, ka izdevies izprast, kas nodarbina citu valstu speciālistus.”

UZZINIET VAIRĀK

www.ehealthservices.eu

Teledialize Keitnesa galvenajā slimnīcā Skotijā

Fakti un skaitļi

Pašlaik aptuveni €2,4 miljoni tiek ieguldīti projektā Longlife, kas aizsākās 2009. gada sākumā un ko plānots pabeigt 2011. gada beigās.

Standarti nākotnes ēkām

Dzīvojamās ēkas patērē aptuveni 40% no Eiropā saražotās enerģijas un rada 40% CO₂ emisiju, tāpēc tām ir milzīgas enerģijas taupīšanas iespējas. Projekts Longlife, kuru atbalsta Baltijas jūras reģiona programma (BSRP), izveidots, lai noskaidrotu, vai ar Dānijas, Lietuvas, Polijas un Vācijas kopīgiem spēkiem situāciju iespējams mainīt.

BSRP veicina reģionālo attīstību, īstenojot starptautisku sadarbību. 11 valstis Baltijas jūras krastā kopīgi meklē risinājumus kopīgām problēmām. Mēs sazinājamies ar projekta Longlife komunikācijas direktori Mariju Ilonu Kifeli (Maria-Ilona Kiefel), lai noskaidrotu, kā projektam veicies pēdējā pusgadā.

Kā projekts ir attīstījies, kopš mēs pēdējo reizi par to runājām?

Pēc ilgstošas analīzes un salīdzināšanas ir izstrādāti Longlife ēkas kritēriji. Pašlaik divi partneri izstrādā vienota prototipa dzīvojamo māju, ko būvēs no moduļiem. Moduļus ievietos kataloga datubāzē, kas veido pilnīgu prototipu. Tādējādi partneri no katras valsts var organizēt to vietējiem apstākļiem piemērotus izmēģinājuma projektus.

Jūsprāt, kādi ir tiešie ieguvumi no standartu saskaņošanas?

Būvniecības standartu saskaņošana Baltijas jūras reģionā ļaus izveidoties vienotam Baltijas jūras reģiona tirgum. Standarti palīdzēs samazināt ēku ekspluatācijas izmaksas visā to kalpošanas laikā. Longlife pašlaik dibina sakarus ar citiem projektiem, kas sev par mērķi izvirzījuši energoefektivitāti. Ar laiku šie kontakti pārtaps enerģētikas kopā (klasterī) Baltijas jūras reģionā.

Izklausās lieliski, vai darba gaitā sastapāties ar grūtībām?

Diemžēl jā, jo krīzes iespaidā mēs zaudējam dažus partnerus, tādēļ bija vajadzīga ievērojama reorganizācija. Par laimi, pateicoties pārējo partneru motivācijai, projekts neizira. Mēs arī esam atraduši organizācijas, kas ir ieinteresētas strādāt kopā ar valstu komandām. Mūsu ciešā partnerība un sadarbība ir palīdzējusi sasniegt mērķus.

Kādas ir vērtīgākās atziņas, ko esat guvusi par reģionāli finansēta projekta īstenošanu?

Esmu sapratusi, ka ir iespējams izveidot starptautisku tīklu, kas rada minimālu risku iesaistītajiem partneriem, lai gan gadās arī problēmas. Runājot par negatīvo, man jāteic, ka mazākiem partneriem varētu būt par grūtu organizēt šādu projektu, jo var nepietikt apgrozāmo aktīvu.

Kas Longlife gaida nākotnē?

Pašlaik mēs izstrādājam Longlife prototipu. Ar darba rezultātiem iepazīstināsim noslēguma konferencē, kas 2011. gada novembrī notiks Potsdamā (Vācijā). Protams, aicināsim citus enerģētikas kopu projektus nopietni padomāt par turpmāku sadarbību Baltijas jūras reģionā.

UZZINIET VAIRĀK

www.longlife-world.eu/project_en.html

Projekta dalībnieki iepazīstina ar Longlife 1 un Longlife 2.

REGIONETWORK 2020 — AUGOŠA TIEŠSAISTES KOPIENA

Jūs vadāt starptautisku projektu un saskaraties ar problēmām? Vai varbūt interesējaties par dabas riskiem Vidusjūras reģionā?

Sākot ar diskusiju grupām par to, kā veicināt izaugsmi reģionos, un beidzot ar konkrētu palīdzību inovāciju pārraudzībā — RegioNetwork 2020 ko noderīgu atradīs ikviens, kam rūp sava reģiona labklājība.

Tīmekļa vietnē atrodamas jaunumu plūsmas, grupas, paraugprakse, iespējas sekot reģionam vai kādam cilvēkam: informācija nav tālu jāmeklē. Reizēm tur tiek publicēti arī darba sludinājumi, tā ka, ja alkstat pārmaiņu...

Tīklu atklāja komisārs J. Hāns 2010. gada oktobrī kā tiešsaistes sadarbības platformu Eiropas reģionu pārstāvjiem un visiem citiem, kas ieinteresēti Eiropas Savienības reģionālajā politikā. Pašlaik, 2011. gada sākumā, tīmekļa vietnei jau pievienojušies 900 atsevišķi dalībnieki un 40 kolektīvie dalībnieki no reģioniem.

Panākumi atkarīgi no lietotājiem

Komisijas darba grupa, kas atbild par tīkla darbību, cer, ka cilvēki patiešām izmantos tā priekšrocības: „Priecājamies, ka aug gan vietnes lietotāju skaits, gan paplašinās to savstarpējā saziņa. Kad saņēmām pirmās lietotāju atsauksmes, ieviesām virkni uzlabojumu, tāpēc ceram, ka šī vietne kļūs par noderīgu rīku ikvienam, kas vēlas iesaistīties reģionālajā politikā un kopīgā darbā.”

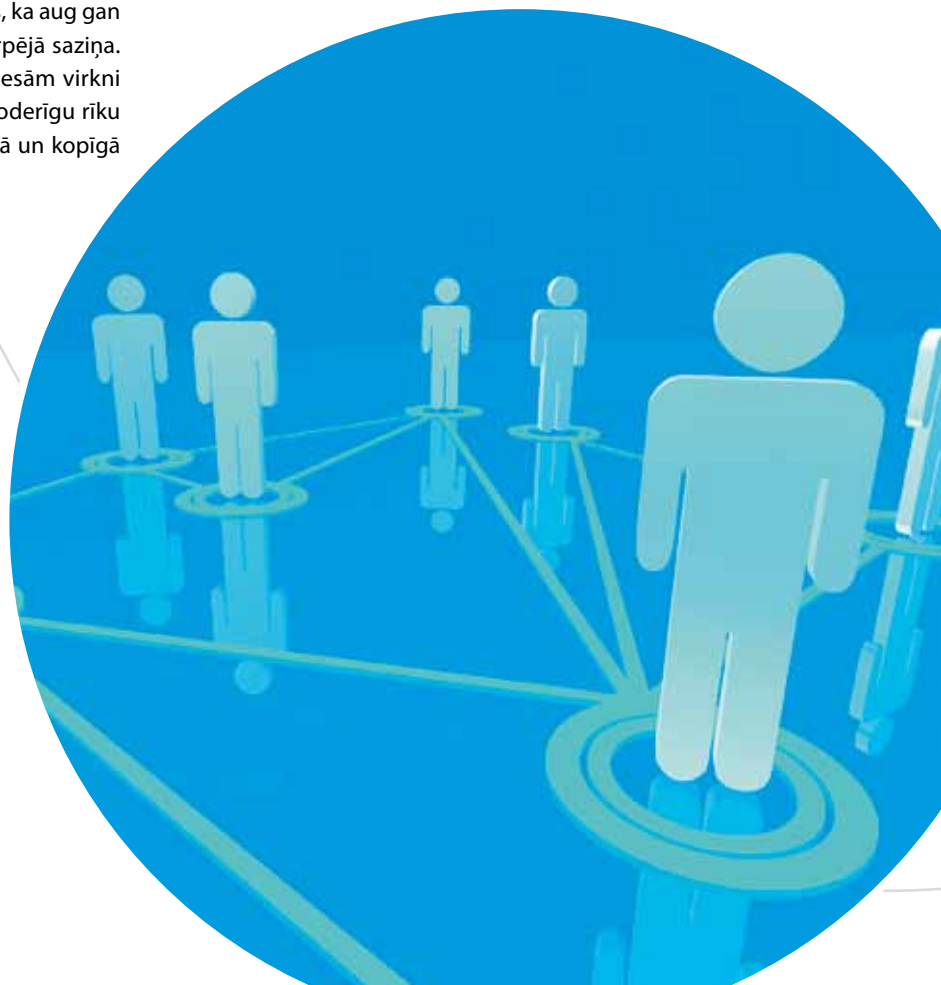
Tomēr, lai cik prasmīgi vietne nebūtu izveidota, tikai no lietotājiem atkarīgas tās sekmes. Ja vēlaties apspriest idejas, noskaidrot, kā citi atrisinājuši līdzīgas problēmas, dalīties ar kolēģiem lieliskos risinājumos vai vienkārši parunāt par jūsu reģiona aktuālākajiem jautājumiem, reģistrējieties, piedalieties un izsakieties.

Tas, vai RegioNetwork 2020 kļūs par patiesi dinamisku un noderīgu platformu, atkarīgs no tā, vai tam pievienosies reģioni un atsevišķi cilvēki, lai dalītos idejās un pieredzē.

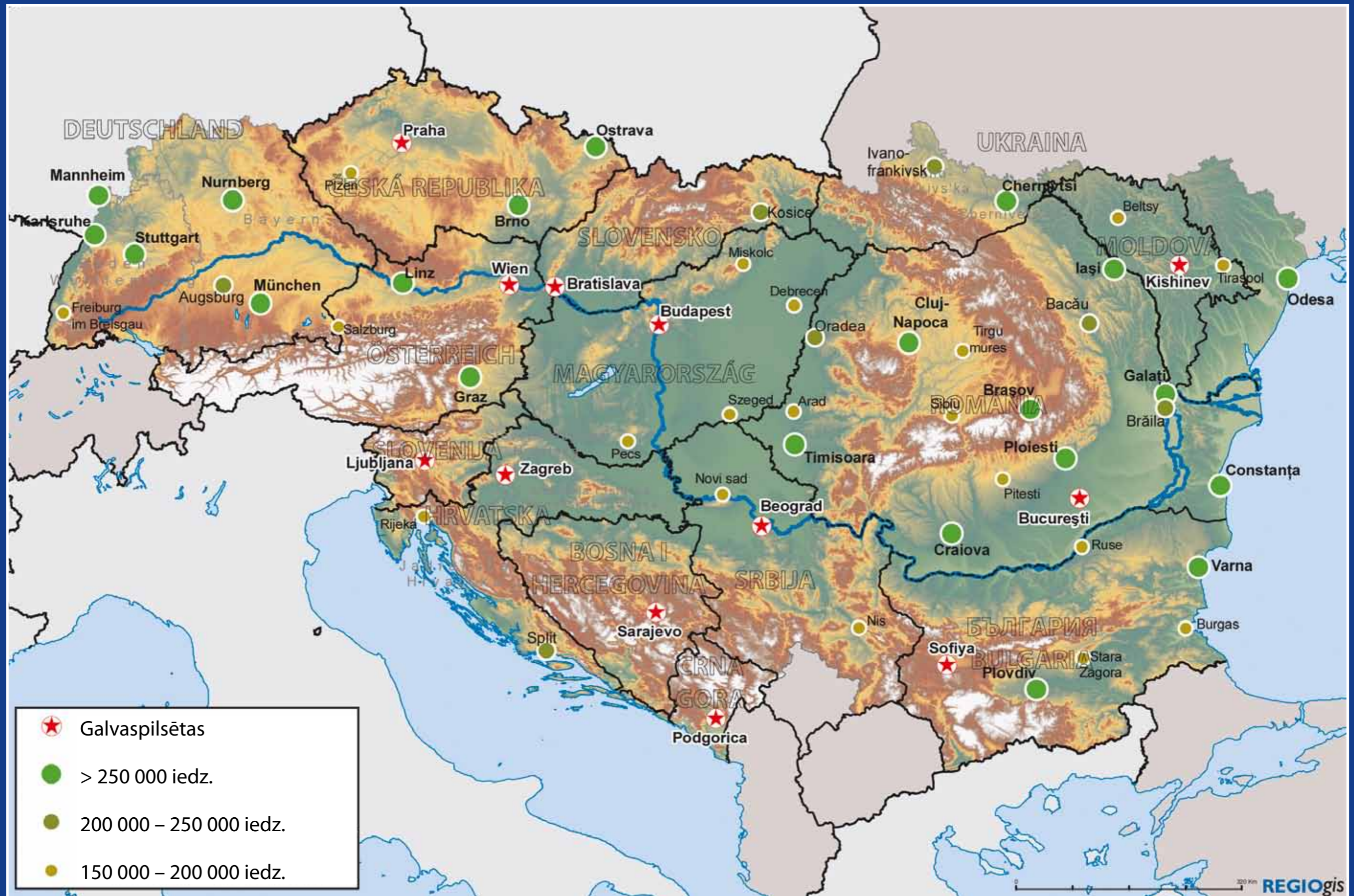
Reģistrējieties un izmēģiniet jau šodien!

UZZINIET VAIRĀK

www.regionetwork2020.eu

ES STRATĒGIJA DONAVAS REĢIONAM: TERITORIĀLĀ DARBĪBAS JOMA

Nākotnē stratēģijā varēs iesaistīties citi partneri.

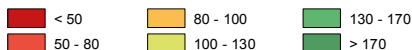

REĢIONS ĪSUMĀ — FAKTI UN SKAITĻI

IKP/iedz. (PP), 2008.

Indekss, Donavas reģions = 1000

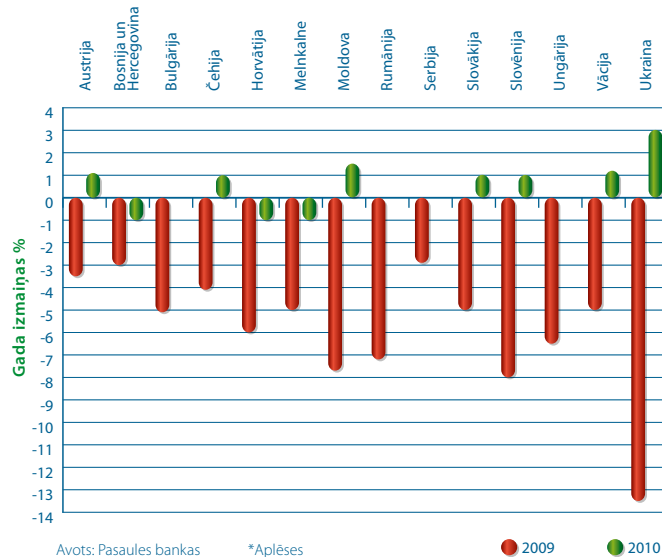

Avoti: Eurostat, NSI

0 400 Km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Kartē redzams, ka reģionā valda ļoti krāsas atšķirības. Tas ir viens no sekmīgākajiem, taču arī nabadzīgākajiem reģioniem ES. ES Stratēģija Donavas reģionam palīdzēs izskaust nevienlīdzību, sakopojot visas reģionam pieejamās iespējas, piemēram, tūrismu (sk. diagrammu).

IKP pieaugums, 2009. un 2010. g.*

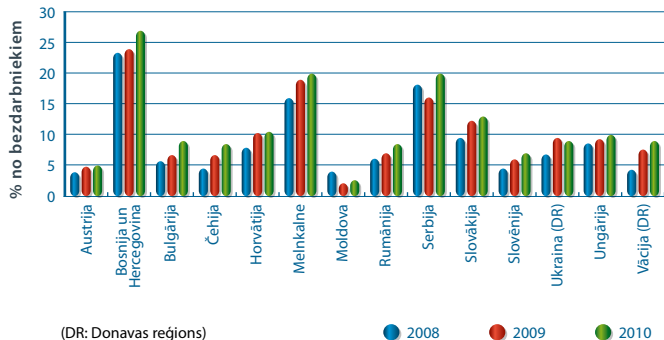

Avots: Pasaules bankas

*Aplēses

● 2009 ● 2010

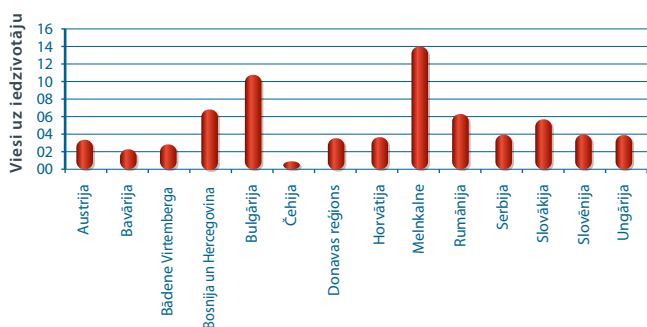
Bezdarbs

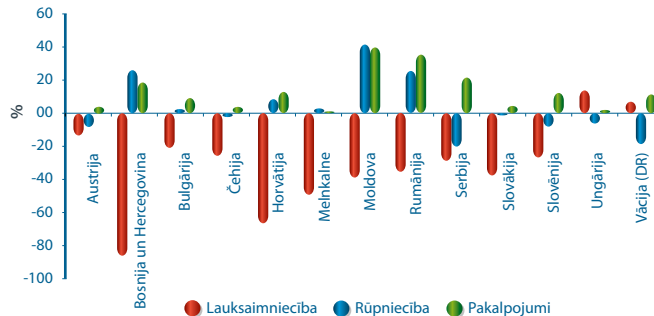
(DR: Donavas reģions)

● 2008 ● 2009 ● 2010

Viesu skaits tūrisma mītnēs, izmaiņas, 2004.–2008. g.

Nozarē nodarbināto īpatsvars, izmaiņas, 2000.–2008. g.

● Lauksaimniecība ● Rūpniecība ● Pakalpojumi

DATUMI, 2011. GADS	PASĀKUMS	NORISES VIETA
28. aprīlis	Konference par mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un iekšējo tirgu	Budapešta (HU)
28.-29. aprīlis	Centrāleiropas un Dienvideiropas konference „ES Stratēģija Donavas reģionam: uzmanības centrā zemes un ūdens resursu apsaimniekošana un vide”	Godolo (HU)
29. aprīlis	Donavas galotņu sanāksme Vukovarā	Vukovara (HR)
19.-20. maijs	Neoficiāla tikšanās ar ministru, kas atbildīgs par teritoriālo kohēziju	Godolo (HU)
23.-24. jūnijs	Reģioni par ekonomiskām pārmaiņām un RegioStars godalgu pasniegšana	Brisele (BE)
24.-26. jūnijs	Donavas konference dodas uz Dzelzs vārtiem Lejasdonavā — aizvien populārāku uzņēmēju un tūristu galamērķi	Belgrada-Vidina (SER-BG)
29. jūnijs	Donavas diena	
10.-13. oktobris	Atvērto durvju dienas: ieguldīsim Eiropas nākotnē — reģioni un pilsētas par progresīvu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi	Brisele (BE)

Sīkāku informāciju par šiem pasākumiem meklējiet mūsu Inforegio tīmekļa vietnes sadaļā „Darba kārtība”:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Ungārijas prezidentūras tīmekļa vietne: www.eu2011.hu

Panorama vasaras numurs,
 kas iznāks jūnijā, būs veltīts
 transportam reģionālās politikas izpratnē.

Vai vēlaties, lai nākamajos Inforegio Panorama
 numuros tiek apskatīti kādi īpaši reģionālās politikas
 temati? Lūdzu, rakstiet uz e-pasta adresi:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-11-037-LV-C

ISSN 1725-8235

© Eiropas Savienība, 2011
 Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Publikāciju birojs

Eiropas Komisija, Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts
 Komunikācija, informācija un attiecības ar trešajām valstīm
 Raphaël Goulet
 Avenue de Tervueren 41, B-1040 Brussels
 E-pasts: regio-info@ec.europa.eu
 Tīmekļa vietne: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm